
Krigens rett/ fredens jus

Man forstår godt at løslatelsen av SS-kaptein Erich Priebke kunne utløse sterke reaksjoner blant pårørende til de 335 gislene som ble henrettet av tyskerne utenfor Roma i 1944, selv om dette skjedde som lovlige represalier for drap på 33 tyske soldater. Ikke så forståelig er italienske mediers tøylesløse hetsbidrag til den oppiskede stemningen som Aftenpostens leder uforbeholdent støtter under overskriften «Skammelig» den 3.8. Saken er viktig, og det finnes sider ved den som er fortiet eller forvrengt.

Massakren på 33 tyske soldater ble utført av kommunistene Bentivegna og Capponi som nok var på det rene med at handlingen ville utløse represalier. Tyskerne var på retrett, og aksjonen hadde ingen forsvarlig hensikt. Til sammenligning ble en tysk soldat myrdet i Napoli, og den tyske ledelsen truet med å skyte ti gisler såfremt de skyldige ikke meldte seg. Det gjorde de ikke, men for at ti uskyldige ikke skulle bli tatt av dage, påtok carabinieri Salvo D'Aquisto seg skylden, ble dømt og skutt mens represaliene ved dette enestående offer ble unngått.

I Roma slo tyskerne opp plakater med oppfordring til de skyldige i massakren på 33 tyske soldater om å melde seg, hvorved represalier ikke ville bli foretatt. Bentivegna og Capponi meldte seg ikke. 335 gisler ble hentet fra italienske fengsler og skutt. De to skyldige som lot dette skje, lot seg senere velge som PCI-representanter (Det italienske kommunistpartiet) til den italienske nasjonalforsamling.

Tyskerne handlet innenfor rammen av krigens folkerett, men ved en feiltagelse ble det henrettet fem flere enn hva folkeretten tillot. Saken ble i sin helhet pådømt i 1948. Erich Priebke var ikke til stede, men hans navn figurerte i tiltalen. Offiseren Kapler påtok seg ansvaret for det som hadde skjedd, og ble dømt for mord på fem personer. Retten avsa ingen dom mot Priebke. At han nå ble frikjent, er en naturlig konsekvens av den første dommen, men likevel kreves det at saken nok en gang skal prøves for tysk domstol.

ALFRED OLSEN, Oslo